

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ
№12 Б А С П А С Ө З Р Е Л И З І
2011 жылғы 17 мамыр**

**Екінші деңгейдегі банктердің несиелік портфелінің
2010 жылғы динамикасы туралы**

Банк статистикасының 2010 жылғы деректеріне сәйкес екінші деңгейдегі банктердің несиелік портфелінің біршама «тарылуы» атап өтілді. Мәселен, тұтастай алғанда 2010 жылы банк жүйесінің несиелік портфелі 6,0%-ға жуық немесе 572,9 млрд. теңгеге қысқарып, абсолюттік мөлшерде 9 065,9 млрд. теңгені құрады.

Сонымен қатар, егер *баланстан есептен шығарылған кредиттерді есептемегенде* біріктірілген несиелік портфелін қарастыратын болсақ, 2010 жылы несиелік портфелі 2,5% немесе 247,58 млрд. теңгеге өсті. Бұл ретте, егер несиелік портфелінің динамикасын «БТА Банк» АҚ қайта құрылымдау шеңберінде жүргізген кредиттердің бір бөлігін есептен шығаруды есептемегенде қарастыратын болсақ, онда 2010 жылы несиелік портфелі 4,3% немесе 306,7 млрд. теңгеге өсті. Банктер бойынша несиелік портфелінің өсуіне айтарлықтай үлес «Сбербанк» АҚ ЕБ - 83,12%, «HSBC Қазақстан» АҚ ЕБ - 28,98%, «Еуразия банкі» АҚ - 20,68%, «Цеснабанк» АҚ - 15,04%, «KaspiBank» АҚ - 15,0%, «Альянс Банк» АҚ және «ЦентрКредит Банкі» АҚ – тиісінше 8,03% және 7,6% байқалды.

Қарқынды экономикалық өсу және кредиттік экспансия кезеңдерінде жинақталған тәуекелдерді іске асыру бүкіл 2010 жыл бойы жалғасты, бұл, өз кезегінде қазақстандық екінші деңгейдегі банктердің несиелік портфелінің сапасында көрініс тапты. Мәселен, 2010 жылы ақы төлеу мерзімі 90 күннен астам кешіктірілген кредиттер 113,0 млрд. теңгеге өсіп, 2 153,3 млрд. теңге болды, бұл банктердің жиынтық несиелік портфелінің 23,7% құрайды.

Мәселен, егер өткен жылдар банктердің көбінесе кредиттік тәуекелді толық емес материалдандыруына шығындарды тануға деген өте төмен ниетімен сипатталса, 2010 жыл бойы банктер несиелік портфелі төмен сапасының олардың қызметінің негізгі өлшемдеріне күшейген қысымы салдарынан шығындарды тануға мәжбүр болды. Бұл ретте, талдау көрсетіп отырғандай, қайта құрылымдау үдерісіндегі банктер басым түрде кредиттерді баланстан тыс айтарлықтай есептен шығарды. «БТА Банк» АҚ бойынша ақы төлеу мерзімі 90 күннен астам кредиттер талданып отырған кезеңде айтарлықтай немесе 94,0 млрд. теңгеге баланстан есептен шығарылған кредиттердің бір мезгілде 10,5 есеге жуық едәуір ұлғаюы кезінде төмендеді, олар 2011 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша абсолюттік көрсетуде 788,7 млрд. теңге немесе оның жиынтық несиелік портфелінен 48,0% құрады. «БТАБанк» АҚ қатар баланстан есептен шығарылған кредиттердің айтарлықтай өсуі «АльянсБанк» АҚ, «Темірбанк» АҚ және «Нұрбанк» АҚ бойынша тіркелді.

Соған қарамастан, мемлекеттің жалпы жүйелік тұрақтандыру шаралары банктік кредиттеудің ұлғаюына ықпал етуін жалғастыруда. Мәселен, ағымдағы жылдың басынан бастап екінші деңгейдегі банктердің жиынтық несиелік портфелі 61,3 млрд. теңгеге өсіп, 2011 жылғы 1 сәуірде 9 127,2 млрд. теңге болды.

Сонымен қатар, банктер жеке тұлғаларға қарағанда корпоративтік секторға кредиттер беруге (59,7 млрд. теңге) барынша белсенді екендігін атап өткен жөн. Экономика салаларын кредиттеу құрылымында көлік – 8,1%, құрылыс – 4,3%, жеке қызмет – 2,2%, сондай-ақ өнеркәсіп – 2,1% сияқты салалар бойынша айтарлықтай өсу тіркелді. Бұл ретте, экономика салаларын кредиттеу динамикасына қарай ең көп кредиттік тәуекел ауыл шаруашылығы (-7,4%) және өндірістік емес сала (-3,3%) сияқты салаларда сақталуда.

Осылайша, тұтастай алғанда кредиттік портфельдің төмен сапасына және ағымдағы банк шығындарының ұлғаюына қарамастан банктердің экономикада қалыптасқан

жағдайларға барабар кредиттік белсенділікті тоқтатпағанын және оны қолдағандарын және, тұтастай алғанда, банк жүйесі несиелік портфелінің динамикасы тұрақты оң сипатта болғандығын талдау көрсетіп отыр. Сонымен бірге, банк активтерінің сапасын жақсарту бойынша бұдан кейінгі шараларды жүзеге асыру және экономиканы индустрияландыру жөніндегі міндеттерді тиімді іске асыру экономиканы кредиттік ресурстармен жан-жақты қамтамасыз етуді қалпына келтіруге ықпал етуі тиіс.